

אלא מה אני מקיים את הפסוק שנאמר עליו "ובמוחו לא היה לפניו מלך, אשר שב אל ה' ככל לבבו ובכל נפשו ובכל מאדו, ככל תורת משה, ואחריו לא קם כמוהו", שמשמע שחטא ואחר כך שב בתשובה? —

שהתחיל יאשיהו למלוך כשהיה בן ח'. וכל דיין [דין] שדן מבין שמונה שנים עד שמונה עשרה שנה, החזירן לחן לבעלי דינים את ממונם שהפסידו אצלו בדין.

שכשהיה יאשיהו בן י"ח שנה, מצא חלקיהו הכהן הגדול את ספר התורה בבית המקדש. ונתנו לשפן הסופר שקראו לפני יאשיהו. ואז עיין יאשיהו ודקדק בתורה ובדיניה שבכתב ושבעל פה. והבין שמא טעה בדינים שדן קודם לכן⁽¹³¹⁾.

שמא תאמר, נטל מזה שזכה בדין, ונתן לזה שהפסיד בדין? — לא כן הוא. שהרי תלמוד לומר: "אשר שב אל ה' בכל מאדו".

שלמה בת פרעה, ירד המלאך גבריאל ונעין קנה בים ועלה בו [סביב הקנה] שרטון⁽¹³⁰⁾ ודבק בו. והיה מתוסף והולך חול וטיט סביבו, עד שהפך ליבשה. ועליו נבנה לבסוף כרך גדול של רומי.

במתניתא תנא: אותו היום שהכנים ירבעם בן נבט שני עגלי זהב, אחד בבית אל ואחד בדרן, נבנה צריף אחד על אותו שרטון. ומאז נתוספו עליו בתים על בתים. וזהו איטליאה של יון. ואיטליה היא עיר במדינת יון. וכשכבשה רומי את מלכות יון, נעשתה אף איטליה שלהם.

אמר רב שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר יאשיהו חטא, אינו אלא טועה. ואף שנאמר עליו "אשר שב אל ה'", ומשמע שמתחילה חטא, אינו כן. שהרי נאמר "ויעש הישר בעיני ה', וילך בכל דרך דוד אביו ולא סר ימין ושמאל".

פלוגית], וכך הקנה נראה כדבר שאינו עושה ופועל כלום בתוך הים, אלא שנוסף עליו גרגרים רבים [חטאים נוספים שנגרמו על ידי החטא הראשון] עד שבא ירבעם ונעשה "צריף" כדלהלן בגמרא, ואחרי שנים רבות נעשה כרך גדול, כך חטא קטן תולדותיו נוראות.

131. רש"י. ותמה המהרש"א מנין לגמרא את מנין שמונה עשרה שנה, והיכן נרמז גיל זה בפסוק? ופירש שהכונה היא — עד שמונה עשרה שנה למלכותו, שאז מצאו את הספר תורה בבית המקדש, וכמבואר ברש"י.

אולם הטור בחו"מ [סימן ז] הביא יש אומרים שאין "ראוי" שיהא דיין פחות מבן י"ח שנה, ולמדו זאת מהמעשה ביאשיהו שהחזיר את הממון שדן עליו עד גיל י"ח שנה, והירושלמי

להיות גורף ביבין, והביא שכך כתב המדרש [פרשת וארא].

130. ומבאר המהרש"א בסנהדרין [כא, ב] שעל ידי בת פרעה התחילה עבודה זרה בירושלים וזה היה שרש לחטאים שגרמו את חורבן הבית, ומכאן זה נבנתה רומי כמו שדרשו חז"ל על הפסוק "ולאום מלאום יאמץ" שלא נבנתה צור אלא מחורבנה של ירושלים. והוסיף ש"קנה" הוא רמז לרומי שנמשל לחזיר שדר בין הקנים, ועל כך התפלל דוד "גער חית קנה".

וכתב בספר לאנוש בינה [לרבי ראובן מלמד] שצריך להבין מדוע נעץ את הקנה בים וכי אין מקום ביבשה לקנה? אלא שהוא רמז לחטא שגרם לכך שהוא נראה כחטא קל [שלא מיחה במה שאמרה לו כך עושים לעבודה זרה